

דברי סיכום לפרק "אלו דברים"

הבעיה העיקרית בפרק היא: אילו דברים בקרבן הפסח דוחים את השבת ואילו אינם דוחים אותה. ומעיקר הגיעו למסקנה הבאה: כאשר ראוי הקרבן להישחט ויש לטפל בהקרבנותו, הרי כל דבר שהוא מגופה של הקרבנות הפסח – דוחה את השבת. אולם כל מה שהיה בנדר הפנה לקראת הבאת הקרבן, – דברים שאפשר היה להבין מבעוד יום ולא הכינו אין דוחים את השבת, אף כי ייתכן שבגלל סיבה זו יירחה קרבן הפסח. לאמור, הפעולות שבהקרבנות הפסח כאשר הוא מצוי לפנינו דוחות את השבת; הכנות למצוה זו – אינן דוחות שבת. וכן סוכם גם לענין שאר המצוות הדוחות את השבת (כגון מילה): עשיית גוף המצוה – דוחה את השבת, ואילו מכשירים והכנות (אפילו הם הכרחיים) לצורך ביצועה של המצוה – אינם דוחים את השבת. לאחר מחלוקת חריפה סוכם, שדיון זה הוא לא רק ביחס למלאכות האסורות מן התורה בשבת, אלא אפילו דברים שהם אסורים בגלל גזרות חכמים בלבד – אין עוקרים אותם כדי להבשיר הקרבנות פסח. בעקבות מסקנה זו מובן כי קרבן החגיגה שהיה מצטרף לפעמים לקרבן הפסח, כיון שהחליטו החכמים שהבאתו רשות ולא חובה מיוחדת לעצמה – הרי אף הוא אינו דוחה את השבת ואין מתירים בגללו אפילו אחד מאיסורי חכמים.

בהתאם לכללי יסוד אלה דנים גם בשאלה אם הקריב בשבת בשגגה קרבן פסח פסול, האם המקריב חייב קרבן הטאת או לא. לפי מסקנת הדברים מבואר כי רק שגגה שהיא לצורך מצוות הפסח או שנעשתה תוך כדי טרדה ועיסוק במצוה נחשבת בשגגה בעיסוק בקרבן פסח עצמו ולא שאר שגגות בשבת. ושגגת מצוה אינה חייבת קרבן הטאת, שיש בה צד היתר. וכל שגגה שיש בה משום חילול השבת, בלא לצאת ידי חובת פסח – חייב אדם לכפר עליה, בהטאת קרבן הטאת, כפי שהוא מכפר על שאר חילולי שבת הנעשים בשגגה.